

- Адстаўка спікера Палаты прадстаўнікоў У Канаплева.
- Продаж 70% долі ўласнасці МЦС.
- Павелічэнне валавага вонкавага доўгу Беларусі.
- Беларусь прызнаная краінай з самай складанай сыстэмай выплаты падаткаў.
- Аплата запазычанасці за газ за кошт рэзерваў НББ.

Палітыка: адстаўка спікера Палаты прадстаўнікоў

У верасні падаў у адстаўку старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу У. Канаплёў. Афіцыйнай прычынай адстаўкі зьяўляецца "пагаршэнне стану здароўя і немагчымасць у сувязі з гэтым выконваць свае абавязкі на ранейшым узроўні". У. Канаплёў на працягу 10 гадоў быў адным з самых уплывовых чыноўнікаў, зьяўляўся памочнікам прэзідэнта, а затым віцэ-спікерам і спікерам ніжняй палаты парламэнту. Шэраг аналітыкаў тлумачаць яго адстаўку абнаўленьем каманды вышэйшых чыноўнікаў у сувязі з новымі вонкаваэканамічнымі і палітычнымі тэндэнцыямі ў 2007 г. Такім чынам, існуе пэўная верагоднасць карэганьня эканамічнага і вонкавапалітычнага курсу краіны.

Рэальны сэктар: запавольненне росту інвэстыцыяў

У студзені-жніўні тэмпы росту рэальнага ВУП склалі 8.5% г/г, гэта на 0.3 адсоткавыя пункты меней, чым у студзені-ліпені. З боку прапановы гэта тлумачылася зніжэннем тэмпаў росту ў сельскай гаспадарцы (яны знізіліся з 10.5 да 6.3% г/г) пры захаванні адносна стабільных тэмпаў росту ў іншых сэктарах эканомікі.

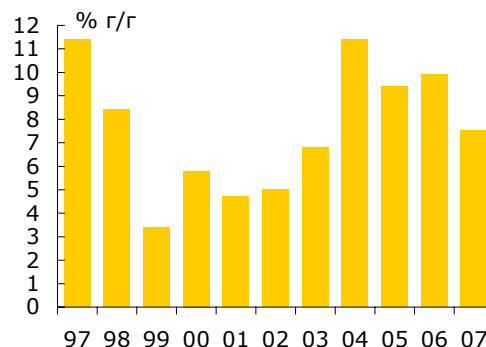
З боку попыту асноўнай праблемай для эканамічнага росту зьяўляецца тэндэнцыя да запавольнення росту інвэстыцыяў. У студзені-жніўні яны выраслі на 17.7% г/г (19.5% г/г у студзені-ліпені). Ключавымі фактарамі, якія абумовілі гэтае запавольненне, сталі зніжэнне тэмпаў росту выдаткаў бюджэту на капіталаўкладанні і запавольненне росту фінансавання інвэстыцыяў з уласных сродкаў прадпрыемстваў. Унёсак кожнага з гэтых кампанэнтаў у прырост інвэстыцыяў у асноўны капітал зьменшыўся ў параўнанні з студзенем-жніўнем 2006 г. амаль утвая. У выніку каля 40% прыросту інвэстыцыяў было прафінансаванае банкаўскімі крэдытамі, у тым ліку каля 8% – крэдытамі замежных банкаў. На долю ўласных сродкаў арганізацыяў і бюджэтных сродкаў прыйшлося менш за палову прыросту інвэстыцыяў, у той час як на год раней – дзеве траціны. Такім чынам, энэргетычны шок істотна абмежаваў магчымасці прадпрыемстваў і бюджэту ў фінансаванні інвэстыцыяў.

Структурныя тэндэнцыі: продаж 70% долі ўласнасці МЦС

Прыватызацыя. У пачатку красавіка аўстрыйская тэлекамунакацыйная кампанія Austria Telecom паведаміла аб набыцці 70% долі ўласнасці беларускага апэратара мабільнай сувязі ЗПУП "МЦС" за EUR 730 млн у кіпрскай кампаніі SB Telecom. Апроч таго, кампанія Austria Telecom заключыла апцыйную ўгоду аб набыцці пазасталых 30% долі ўласнасці за EUR 320 млн да 2010 г. Да гэтага ў жніўні SB Telecom выкупіла 51% долі ўласнасці мабільнага апэратара, што належалі дзяржаве. Аднак дагэтуль адсутнічае афіцыйная інфармацыя аб коште гэтай угоды. На думку шэрагу экспертаў, продаж дзяржаўнай долі ўласнасці іншаму ўдзельніку былога ААТ "МЦС" – SB Telecom –

Насельніцтва: 9.71 млн чалавек
Прамысловасць / ВУП: 27.6%
Сельская гаспадарка / ВУП: 7.5%
Інвэстыцыі / ВУП: 24.3%
Экспарт: Расія 35%, ЭЗ 46%
Імпарт: Расія 59%, ЭЗ 22%

Дынаміка рэальнага ВУП

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу. Прагноз на 2007 г. – Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Дасьледчы цэнтр ІПМ

Нямецкая эканамічная група ў Беларусі

220088 г. Мінск, вул. Захарова, 76
Тэл./факс +375 (17) 210 0105
Электронная пошта bmer@research.by
Вэб-сайт <http://research.by/>

Пераклад на беларускую мову ажыццяўляецца пры падтрымцы часопіса "Новая Эўропа", <http://n-europe.eu/>

© Дасьледчы цэнтр ІПМ, 2007

была ажыццёўлена з мэтай наступнага перапродажу. Выкарыстаньне такой схемы прыватызацыі адной з буйнейшых беларускіх кампаніяў дазволіла пазьбегнуць правядзеньня абавязковага ў такіх выпадках прыватызацыйнага аўкцыёну. Такім чынам, ва ўмовах дэфіцыту гандлю таварамі і замежнай валюты ў 2007 г. непразрыстая прыватызацыя становіцца адной з крыніцаў атрымання валюты.

Вонкавы гандаль: фінансаваньне гандлёвага дэфіцыту за кошт павелічэньня вонкавага доўгу

У студзені-ліпені дэфіцыт вонкавага гандлю таварамі і паслугамі па метадалёгіі плацёжнага балансу склаў USD 1224.7 млн, дасягнуўшы 5.2% ад ВУП (2.2% ад ВУП у студзені-ліпені 2006 г.). Пры гэтым дадатнае сальда балансу паслугаў кампэнсавала адмоўнае сальда гандлю таварамі толькі на 30% (51% у студзені-ліпені 2006 г.). Гэта тлумачыцца высокімі тэмпамі росту дэфіцыту гандлю таварамі, які вырас ў 2.1 разы ў параўнаньні з студзенем-ліпенем 2006 г. і дасягнуў 8.8% ад ВУП (5.2% на год раней). Найбольшы дэфіцыт назіраўся па наступных таварных групам: машыны, абсталяваньне і механізмы (USD 1.1 млрд), мінеральныя прадукты (USD 0.8 млрд), некаштоўныя мэталы (USD 0.6 млрд) і гатовыя харчовыя прадукты (USD 0.4 млрд).

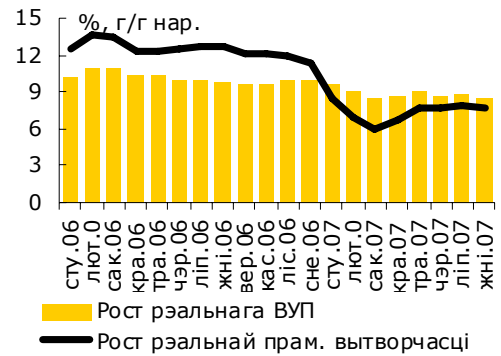
Значная частка гандлёвага дэфіцыту была кампэнсаваная паступленьнем валюты ў выглядзе наўпростых замежных інвэстыцыяў. У першым паўгодзьдзі ў беларускую эканоміку на валавай аснове было прыцягнута USD 1.1 млрд наўпростых інвэстыцыяў. Аднак большая частка дадзенай сумы (USD 625 млн) паходзіць ад угоды па набыцьці Газпрамам 12.5% акцыяў Белтрансгазу. Дамінуючай крыніцай фінансаваньня гандлёвага дэфіцыту ў першым паўгодзьдзі сталі камэрцыйныя крэдыты, то бок адтэрміноўкі плацяжоў, атрыманыя беларускімі рэзідэнтамі (USD 1.0 млрд на валавай аснове), і пазыкі, атрыманыя ад нерэзідэнтаў (USD 2.4 млрд на валавай аснове). Такім чынам, у першым паўгодзьдзі праблемы дэфіцыту вонкавага гандлю вырашаны за кошт нарошчваньня валавай вонкавага доўгу Беларусі, які вырас за першае паўгодзьдзе на 37.5% і дасягнуў USD 9.3 млрд (23.0% ад ВУП). Павелічэньне вонкавага доўгу нельга разглядаць як доўгатэрміновы інструмэнт фінансаваньня гандлёвага дэфіцыту, таму ўжо на працягу бліжэйшага году беларускі ўрад вымушаны будзе шукаць дадатковыя крыніцы яго фінансаваньня.

Дзяржаўныя фінансы: Беларусь прызнаная краінай з самай складанай сыстэмай выплаты падаткаў

Даходы кансалідаванага бюджэту ў студзені-ліпені дасягнулі 51.1%, што на 1.6 адсоткавага пункта вышэй за ўзровень 2006 г. Выдаткі бюджэту склалі 47.7% ад ВУП, што практычна адпавядае мінулагадзённаму ўзроўню. Прафіцыт бюджэту па-ранейшаму значна перавышае ўзровень мінулага году (3.4 і 1.9% ад ВУП ў студзені-ліпені 2007 і 2006 гг. адпаведна).

Сусьветны банк апублікаваў чарговую справаздачу "Вядзеньне бізнэсу", падрыхтаваную ім разам зь Міжнароднай фінансавай карпарацыяй. У гэтай справаздачы, у прыватнасьці, прааналізаваная складанасьць падаткавай сыстэмы 178 краінаў. Згодна з дадзенымі справаздачы, у Беларусі дзейнічае самая складаная сыстэма выплаты падаткаў. Абстрактнаму прадпрыемству (ТАА з штатам 60 чалавек, якое займаецца вытворчасцю гаршчкоў для кветак, валодае двума ўчасткамі зямлі, будынкам, вытворчым і офісным абсталяваньнем, грузавіком, і мае рэнтабельнасьць да падаткаабкладаньня 20%) даводзіцца рабіць

ВУП і прамысловая вытворчасць

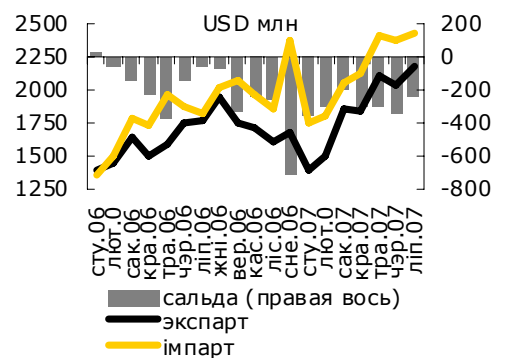
Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Крыніцы фінансаваньня інвэстыцыяў у асноўны капітал

	унёсак у прырост*		
	2006	2007	змяненьне
Сродкі бюджэту	10.0	3.7	-6.3
Уласныя сродкі арганізацыяў	13.4	4.8	-8.6
Пазыкі іншых арганізацыяў	-0.2	0.1	0.3
Вонкавыя крыніцы (без крэдытаў)	-0.8	-0.1	0.7
Крэдыты банкаў	8.3	7.0	-1.3
Уласныя сродкі насельніцтва	2.2	1.5	-0.7
Пазабюджэтныя фонды	0.5	-0.1	-0.6
Іншыя крыніцы	1.8	0.7	-1.1
Разам, інвэстыцыі ў асноўны капітал	35.3	17.7	-17.6

* адсоткавых пунктаў. Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Дынаміка вонкавага гандлю таварамі

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Індэксы вонкавага гандлю таварамі

	Экспарт		Імпарт	
	індэкс цэнаў	індэкс аб'ёму	індэкс цэнаў	індэкс аб'ёму
СНД	116.1	112.1	122.2	98.6
Расія	117.3	109.8	122.9	96.6
па-за СНД	108.8	98.3	105.6	123.8
Разам	111.9	104.1	116.7	106.2

Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

124 падатковых плацяжы на год (больш за ўсіх у сьвеце). На ажыцьцяўленьне ўсіх неабходных разьлікаў будзе выдаткавана 1188 гадзінаў, то бок 148.5 працоўных дзён (болей толькі ў Бразіліі, Камеруне ды Ўкраіне). Нарэшце, падатковы цяжар для бізнэсу складае 144.4% ад прыбытку прадпрыемства (6 месца па складанасьці ў сьвеце). Такім чынам, прапанаваныя ўрадам захады для спрашчэньня падаткавай сыстэмы (адмена аднаго абаротнага падатку) і зьніжэньне падаткавага цяжару (на 0.1% ад ВУП) наўрадці істотна палепшаць умовы вядзеньня бізнэсу ў краіне.

Манетарная палітыка: аплата запазычанасьці за газ за кошт рэзэрвовых актываў НББ

У жніўні чыстыя замежныя актывы ВГКР зьнізіліся на 15.4% м/м да ўзроўню USD 2344.5 млн. Галоўнай прычынай такога зьніжэньня стала аплата запазычанасьці па разьліках за газ у першым паўгодзьдзі перад ААТ "Газпрам" у памеры USD 456 млн. Гэтая запазычанасьць была аплочаная пераважна за кошт канвэртацыі рублёвых рэсурсаў ураду ў замежную валюту, а не за кошт сродкаў на валютных рахунках ураду ў НББ (на 1 жніўня рэшта гэтых сродкаў складала USD 1017.0 млн). Таму адбылося зьніжэньне на 16.0% м/м дэпазытаў ураду ў НББ (зь іх рублёвыя дэпазыты ўраду ў НББ зьнізіліся ў жніўні на 27.4% м/м, а валютныя – толькі на 7.8% м/м) і, адпаведна, вырасьлі патрабаваньні НББ да ўраду. У выніку грашовая маса ў жніўні скарацілася на 2.2% м/м, а ў гадавым вымярэнні яе рост запаволіўся да 31.6% г/г (31.9% г/г у ліпені).

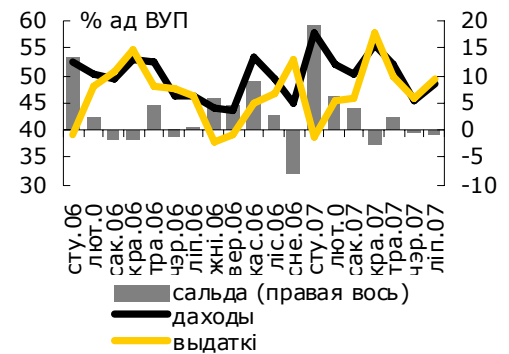
Па прычыне выманьня з абароту часткі ліквідных рэсурсаў у жніўні лішкавыя рэсурсы камэрцыйных банкаў скараціліся на 14.5% м/м. Таму захавалася тэндэнцыя да зьніжэньня тэмпаў росту крэдытаваньня эканомікі – у жніўні ён склаў 49.5% г/г (52.1% г/г у ліпені). Разам з тым, у сувязі з захаваньнем высокага попыту на крэдытныя рэсурсы і скарачэньнем узроўню ліквіднасьці, у жніўні не адбывалася істотнай карэкцыі адсоткавых ставак у бок зьніжэньня, а па шэрагу ўгодаў яны нават троху вырасьлі. Таму на дэпазытным рынку захаваліся асноўныя тэндэнцыі папярэдніх месяцаў: даволі стабільны попыт на наяўныя грошы пры запавольленьні росту тэрміновых рублёвых дэпазытаў насельніцтва (23.1 і 24.8% г/г у жніўні і ліпені адпаведна) і паскарэньне росту тэрміновых дэпазытаў насельніцтва ў замежнай валюце (52.5 і 51.4% г/г у жніўні і ліпені адпаведна). Рублёвая грашовая маса павялічылася ў жніўні на 0.7% м/м, а шырокая грашовая маса – на 0.2% м/м. У гадавым вымярэнні тэмпы іх росту склалі адпаведна 23.1 і 25.7% (26.0 і 28.9% г/г у ліпені).

Спажывецкія цэны ў жніўні вырасьлі на 0.3% м/м, пры гэтым кошты харчовых тавараў зьнізіліся на 0.4% м/м, а нехарчовых тавараў і платных паслугаў – павялічыліся на 0.6% і на 1.4% м/м адпаведна. У гадавым вымярэнні тэмп росту спажывецкіх коштаў павялічыўся і ў жніўні склаў 8.2% г/г (7.2% г/г у ліпені), перавысіўшы вышэйшую мяжу прагнозу на 2007 г. Беларускі рубель у верасьні патаньнеў у адносінах да даляра ЗША на 2 рублі, і на 30 верасьня яго курс склаў 2149 BYR/USD.

Банкаўскі сэктар: павелічэньне дырэктывага крэдытаваньня прадпрыемстваў перапрацоўкі

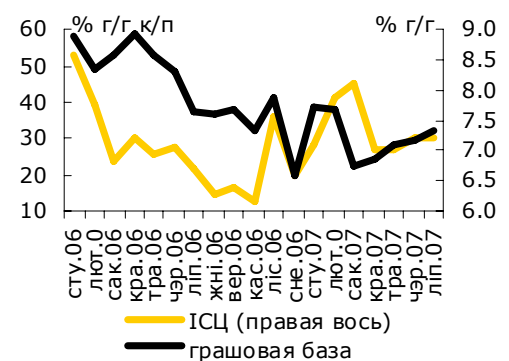
У ліпені быў падпісаны ўказ прэзідэнта, у якім банкі атрымалі заданьні па крэдытаваньні прадпрыемстваў перапрацоўкі на ільготных умовах з мэтай "забесьпячэньня своєчасовых закупаў сельскагаспадарчай сыравіны, ягад і грыбоў" на агульную суму BYR 916.9 млрд. Указам пяці

Кансалідаваны бюджэт

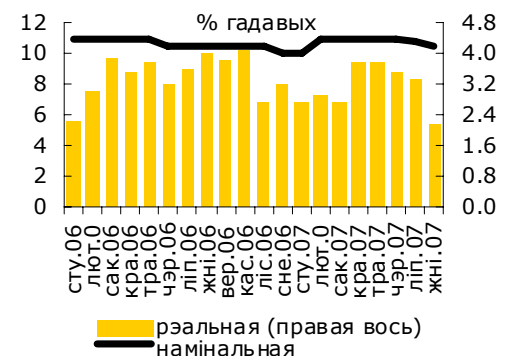
Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Грашовая база і ІСЦ

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Стаўка рэфінансавання

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

ўпаўнаважаным банкам "рэкамэндавалася" выдаваць прадпрыемствам, пазначаным ва ўказе, крэдыты пад палову стаўкі рэфінансавання з дадатковай маржой ня болей за 3% гадавых. Па крэдытах у замежнай валюце "рэкамэндавалася" стаўка ня болей за 6% гадавых. У адпаведнасці з указам па дадзеных крэдытах даюцца дзяржаўныя гарантыі, а страты банкаў у адсоткавых даходах кампэнсуюцца за кошт адмысловых сродкаў, прадугледжаных для такіх мэтаў у рэспубліканскім цэнтры падтрымкі вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі. У верасьні былі зацверджаныя зьмены да гэтага ўказа, у адпаведнасці зь якімі агульная сума ільготных крэдытаў павялічваецца на BYR 244.3 млрд. Апроч таго, указ таксама робіць зьмены ў бюджэце, зьвязаныя з павелічэньнем выдаткаў па кампэнсацыі банкам стратаў у адсоткавых даходах на BYR 890 млрд. Такім чынам, нягледзячы на заявы чыноўнікаў аб скарачэньні аб'ёмаў перакрываванага субсідаваньня на карысьць сельскай гаспадаркі і памежных галінаў, цяжар, які падае на банкаўскую сыстэму ў сувязі з забесьпячэньнем дырэктыўнага фінансаваньня дадзеных галінаў, павялічваецца.

Эканамічныя тэндэнцыі		3 кв. 05	4 кв. 05	1 кв. 06	2 кв. 06	3 кв. 06	4 кв. 06	1 кв. 07	2 кв. 07	кра. 07	тра. 07	чэр. 07
Рост рэальнага ВУП	% г/г	8.7	10.7	11.0	9.6	8.6	10.8	8.4	8.9	--	--	--
Рост рэальнага ВУП	% г/г нар.	9.0	9.4	11.0	10.3	9.6	9.9	8.4	8.6	8.7	9.0	8.6
Рэальная прамысловая вытворчасць	% г/г нар.	9.7	10.5	13.5	12.6	12.2	11.3	5.9	7.7	6.7	7.7	7.7
Рэальная сельскагаспа- дарчая вытворчасць	% г/г нар.	3.0	2.1	10.1	6.9	2.2	6.1	4.4	5.2	4.0	4.8	5.2
ІСЦ	% г/г к/п	9.8	8.0	6.8	7.0	6.4	6.6	8.1	7.2	7.0	7.0	7.2
ІЦВПП	% г/г к/п	10.5	10.2	8.3	8.1	8.0	8.5	11.6	13.6	12.9	13.9	13.6
Экспарт тавараў (USD)*	% г/г	15.1	11.5	27.5	24.9	29.3	13.6	6.3	--	22.6	23.4	--
Імпарт тавараў (USD)*	% г/г	7.8	-5.3	51.3	37.0	30.0	23.5	21.1	--	23.4	22.1	--
Сальда гандлю таварамі (дадзеныя НББ)	USD млн. нар.	43	-527	-136	-786	-1215	-2398	-836	--	-1113	-1348	--
Бягучы рахунак	USD млн нар.	816	510	115	-289	-558	-1512	-641	--	--	--	--
Бягучы рахунак	% ВУП нар.	3.7	1.7	1.5	-1.8	-2.1	-4.1	-7.0	--	--	--	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн к/п	1189	1297	1290	1154	1155	1383	1565	2344	1565	1720	2344
Грашовая база	% г/г к/п	50	74	53	48	38	20	22	29	25	28	29
Стаўка па крэдытах у беларускіх рублях**	% гадавых, к/п	14	12	12	11	12	12	13	11	13	11	11
Абменны курс (афіцыйны) BYR/USD	с/п	2150	2150	2151	2146	2142	2141	2141	2145	2144	2145	2145
Абменны курс (афіцыйны) BYR/EUR	с/п	2623	2558	2587	2694	2729	2761	2805	2890	2889	2901	2878

* тэмпы росту даляравых паказнікаў (крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу).

** намінальная стаўка па новых крэдытах юрыдычным асобам (крыніца: НББ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу і НББ.

Асноўныя эканамічныя паказнікі		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Намінальны ВУП	BYR трлн	9.134	17.173	26.613	36.565	49.991	65.067	79231
Намінальны ВУП*	USD млрд	8.7	12.1	14.5	17.7	23.1	30.2	36.9
Рост рэальнага ВУП	% г/г	5.8	4.7	5.0	7.0	11.4	9.4	9.9
Прамысловая вытворчасць	% г/г	7.8	5.9	4.5	7.1	15.9	10.5	11.3
Сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г	9.3	1.8	0.7	6.6	12.6	1.7	6.1
ІСЦ	% г/г с/п	168.6	61.1	42.6	28.4	18.1	10.3	7.0
ІСЦ	% г/г к/п	107.5	46.1	34.8	25.4	14.4	8.0	6.6
ІЦВПП	% г/г с/п	185.3	72.1	41.4	37.5	24.1	12.1	8.3
ІЦВПП	% г/г к/п	166.4	40.9	42.7	28.1	18.8	10.0	8.5
Экспарт (т/п, USD)	% г/г	19.4	10.9	9.8	24.4	35.7	15.8	21.8
Імпарт (т/п, USD)	% г/г	21.5	11.1	9.0	25.1	40.3	3.0	33.0
Бягучы рахунак	USD млн	-338	-394	-311	-424	-1206	510	-1512
Бягучы рахунак	% ВУП	-3.9	-3.2	-2.1	-2.4	-5.2	1.7	-4.1
ПЗІ (чыстыя)	USD млн	119	96	453	170	163	303	351
Міжнародныя рэзервы	USD млн	357	347	457	474	770	1297	1383
Сальда дзяржбюджэту	% ВУП	-0.6	-1.6	-0.2	-1.6	0.0	-0.6	2.2
Унутраны дзяржаўны доўг	% ВУП к/п	4.5	6.1	5.4	5.5	5.7	5.8	6.5
Знешні доўг (суцэльны)	% ВУП к/п	24.4	24.8	27.0	23.7	21.4	17.9	18.6
Грашовая база	% г/г к/п	52	225	32	50	42	74	20
Абменны курс (НББ)	BYR/USD с/п	1035	1394	1784	2075	2160	2154	2145
Абменны курс (НББ)	BYR/USD к/п	1213	1580	1920	2156	2170	2152	2140
Спрэд**	% с/п	44.4	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Спрэд**	% к/п	2.8	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR с/п	651	1239	1690	2353	2684	2681	2692
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR к/п	1097	1392	1989	2695	2956	2550	2817

* ВУП у даляравым эквіваленце за 2000 г. разлічаны па рынкавым (неафіцыйным) валютным курсе (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

** спрэды паміж безнаяўным курсам ценявога рынку і афіцыйным курсам (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу, Міністэрства фінансаў, НББ, Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Умоўныя азначэнні:

г/г	змены год да году	нар.	нарастаючым вынікам
ІСЦ	індэкс спажывецкіх цэнаў	НББ	Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь
ІЦВПП	індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	ПЗІ	простыя замежныя інвестыцыі
к/п	на канец перыяду	с/п	сярэдняе за перыяд
м/м	змены за месяц	трлн	трыльён
млн	мільён	ЭЗ	Эўрапейскі Звяз
млрд	мільярд		